

Solanka

Nowa dyspozytornia

Wydarzenia ze szczyptą soli | Zabezpieczenie kopalni: plany i działania
Wysypka w zespole komór Karol Wiktor | 195 lat górniczej orkiestry | AI kontra górnictwo

Solna pamiątka dla Wicepremiera i Ministra Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza

Ponad 100 żołnierzy MBOT złożyło przy kopalni uroczystą przysięgę

Jubileusz Parku Mużakowskiego

Zwycięzca licytacji WOŚP oraz jego przyjaciele podczas wyprawy do Grot Kryształowych

W szeregach polskich oddziałów zdobywających Monte Cassino byli również wieliczanie

Dzień Dziecka w KPRM. Górnik-rzeźbiarz Bartłomiej Dańda z solnej bryły "wyczarował" raketę

Wernisaż wystawy zainspirowanej twórczością J.R.R. Tolkiena

Uroczyste podpisanie umowy na modernizację szybu Kościuszko

GIG w tym roku świętuje 100-lecie istnienia

100 lat Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce

REDAKCJA

SOLNE KALENDARIUM

Miniony kwartał obfitował w niezwykle wydarzenia – kulturalne, naukowe, religijne, patriotyczne i społeczne.

Podziemia kopalni oraz jej otoczenie stały się sceną wielu wyjątkowych inicjatyw, które podkreślają jej wielowymiarowe znaczenie – jako miejsca światowego dziedzictwa i przestrzeni integrującej różne środowiska.

Kultura, nauka, zdrowie, turystyka – wszystkie te obszary przenikają się tutaj w wyjątkowy sposób.

16.03 - w podziemiach kopalni pojawiła się wystawa „Eä! Niech się stanie!” autorstwa Anny Marii Bieleckiej, którą można było podziwiać do 31 maja br. Na niezwykłą ekspozycję składało się 40 fotografii – portretów Tolkienowskich bohaterów wykonanych w solnej scenerii.

2.04 - w 20. rocznicę śmierci Jana Pawła II w wielickiej kopalni wspominaliśmy Papieża Polaka. Złożenie wiązanek kwiatów i wspólna modlitwa pod Jego pomnikiem w kaplicy św. Kingi to świadectwo pamięci i wierności papieskim naukom. W kopalni znajduje się wiele miejsc i artefaktów upamiętniających Papieża Polaka – pomnik, krzyż, relikwie.

4-5.04 - wielicka parafia św. Klemensa świętowała jubileusz 200-lecia poświęcenia kościoła. Kopalnia Soli „Wieliczka” włączyła się w Rok Jubileuszowy, spinając je symboliczną klamrą: od solnej monstrancji po solny konfesjonał oraz udział w publikacji „Rok Bożej łaski”.

5.04 - ponad 100 ochotników złożyło uroczystą przysięgę wojskową – wstąpili w szeregi 11. Małopolskiej Brygady Obrony Terytorialnej. Ceremonia odbyła się przy tężni solankowej w obecności Wicepre-

miera i Ministra Obrony Narodowej Władysława Kosiniaka-Kamysza i Dowódcy 11. MBOT płk Marcina Siudzińskiego.

5.04 - zwycięzca licytacji, wystawionej przez kopalnię w ramach 33. Finału Wielkiej Orkiestry Świątecznej Pomocy, odebrali swą nagrodę. Odwiedzili m.in. Groty Kryształowe i spędzili noc w podziemnym Uzdrowisku.

9.04 – w komorze Drozdowice odbyła się konferencja naukowa pt. „Lecznicza głębia wiedzy” zorganizowana przez Uzdrowisko Kopalni Soli "Wieliczka". Przedsięwzięcie zgromadziło blisko 90 lekarzy, specjalistów i terapeutów. Tematem przewodnim było zastosowanie aerozoterapii, klimatoterapii i rehabilitacji laryngologicznej w leczeniu schorzeń górnych dróg oddechowych.

11-13.04 - rajdowe załogi zapewniły kibicom wspaniałe sportowe widowisko na terenie miasta Wieliczka w ramach 9. Rajdu Memoriału Janusza Kuliga i Mariana Bublewicza". Park serwisowy znajdował się przy tężni solankowej.

18.04 - załoga kopalni przeszła podziemną Drogą Krzyżową. Aż 170 osób przemierzyło pochylnię Erazma Barącz, rozważając kolejne stacje Męki Pańskiej. Tuż po nabożeństwie, w kaplicy św. Kingi, odbyło się misterium „Droga Krzyżowa – muzyczne obrazy i impresje” w wykonaniu zespołu De Profundis.

22.04 - Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A. oraz konsorcjum w składzie Przedsiębiorstwo Budowy Szybów S.A. (Lider konsorcjum) i Zakład Robót Górniczych GÓRREM podpisały umowę na remont i modernizację szybu Kościuszko. Szacuje się, że prace potrwać 4 lata.

24.04 - odbyły się konsultacje społeczne, dotyczące możliwości wpisu tradycji rzeźbiarskich na Krajową Listę Niematerialnego Dziedzictwa UNESCO.

3.05 - pracownicy kopalni uczcili 234. rocznicę uchwalenia Konstytucji. Wzięli udział w wielickich uroczystościach.

12.05 - w 81. rocznicę bitwy o Monte Cassino oraz w 55. Rocznicę śmierci gen. Władysława Andersa, w Cassino we Włoszech odbyły się uroczystości upamiętniające poległych bohaterów. W odsłonięciu monumentalnej, granitowej tablicy z nazwiskami 1057 żołnierzy 2. Korpusu Polskiego uczestniczyła delegacja z kopalni. Wśród walczących pod Monte Cassino byli również Wieliczanie.

16.05 - w komorze Warszawa obchodzono uroczysty jubileusz 100-lecia działalności Małopolskiego Banku Spółdzielczego w Wieliczce. Minione stulecie to czas imponujących osiągnięć, dynamicznego

rozwoju i nieprzerwanej służby na rzecz lokalnej społeczności.

20.05 – przedstawiciele kopalni wzięli udział w sympozjum „Museum boom vs. overtourism. Konflikt czy harmonia?” zorganizowanym w Muzeum Krakowa. Przedsięwzięcie miało na celu zintegrowanie środowiska muzealnego z branżą turystyczną.

22.05 - kopalnię odwiedził Robert Kropiwnicki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Spotkanie dotyczyło funkcjonowania zabytkowej kopalni oraz planów na najbliższą przyszłość. Przedstawiono główne cele strategiczne - zabezpieczenie i udostępnienie zabytkowej kopalni, czyli prowadzenie górniczych prac zabezpieczających oraz organizowanie ruchu turystycznego i uzdrowiskowego.

24.05 - w komorze Modena miał miejsce wernisaż wystawy „Uroki Świata” malarstwa Izabelli Kierskiej. W prezentowanej kolekcji artystka uchwyciła bogactwo krajobrazu – od dzikich polnych kwiatów po melancholijne leśne pejzaże, a także chwile, zatrzymane w portretach i scenach z codziennego życia.

28.05 - Park Mużakowski – perła europejskiej sztuki ogrodowej i symbol transgranicznej współpracy, świętował 20-lecie swojego wpisu na Listę Światowego Dziedzictwa UNESCO. Jubileuszowa uroczystość zgromadziła wielu znakomitych gości ze świata kultury, nauki i administracji, wśród których obecni byli również przedstawiciele kopalni.

29.05 – na zaproszenie Stowarzyszenia Absolwentów Uniwersytetu Jagiellońskiego, przedstawiciele Kopalni uczestniczyli w spotkaniu z cyklu wykładów „Poszukiwanie prawdy i służba społeczeństwu”.

Tematem przewodnim było „Znaczenie Wielickiej Kopalni Soli dla powstania i funkcjonowania Uniwersytetu Krakowskiego”. Przypomniano historię finansowania Akademii i dochodów Żup oraz przedstawiono aktualne zadania przedsiębiorstwa.

31.05 - kopalnia gościła na kosmicznym pikniku z okazji Dnia Dziecka w Kancelarii Premiera. Wspólnie z Akademią Górniczo-Hutniczą w Krakowie zaprosiła zwiedzających na pełne atrakcji stoisko.

1.06 - blisko 500 osób skorzystało z przejażdżek Kołem Widokowym, zlokalizowanym przy szybie Daniłowicza, w ramach akcji kopalni na Dzień Dziecka - „Bilety za rysunek”.

2.06 - przedstawiciele kopalni uczestniczyli w jubileuszowej gali z okazji 100-lecia Głównego Instytutu Górnictwa-Państwowego Instytutu Badawczego, która odbyła się w siedzibie Narodowej Orkiestry Symfonicznej Polskiego Radia w Katowicach. Wydarzenie poprzedziła konferencja naukowa pt. „Wydobywając przyszłość: zrównoważony rozwój i transformacja energetyczna w UE”.

2-3.06 - na zaproszenie Polskiego Komitetu Narodowego ICOMOS kopalnia wzięła udział w konferencji pt. „Interesariusz w zarządzaniu dziedzictwem o największej wartości- dobra Światowego Dziedzictwa UNESCO, Europejskiego Dziedzictwa, Pomnik Historii”, która odbyła się w Łazienkach Królewskich w Warszawie.

3-4.06 - w siedzibie Departamentu Ochrony Zabytków MKDiN odbyło się spotkanie opiekunów miejsc światowego dziedzictwa

UNESCO. Wydarzenie służyło wymianie informacji o bieżących działaniach dotyczących ochrony i zarządzania miejscami światowego dziedzictwa.

6-8.06 - kopalnia wzięła udział w forum inauguracyjnym szlaku kulturowego „Historyczne ośrodki produkcji soli w Europie”. Wydarzenie to zgromadziło przedstawicieli kopalń soli, salin, muzeów oraz instytucji reprezentujących dziedzictwo solne z całej Europy. Centralnym punktem forum były warsztaty strategiczne, podczas których omówiono kluczowe zagadnienia związane z przyszłym funkcjonowaniem szlaku.

8.06 - dziedziniec Zamku Żupnego zamienił się w barwną i tętniącą życiem przestrzeń - wszystko za sprawą tegorocznej, 19. edycji Święta Soli. Wydarzenie rozpoczęło się uroczystym przemarszem z udziałem Reprezentacyjnej Orkiestry Dętej Kopalni Soli „Wieliczka”, która następnie wystąpiła dla zgromadzonej publiczności. W solnej strefie edukacyjnej nie mogło zabraknąć stanowiska Kopalni Soli „Wieliczka”.

11.06 - odbyło się oficjalnie otwarcie wyremontowanej dyspozytorni. Przedsięwzięcie objęło modernizację całego systemu parametrów bezpieczeństwa, który za pomocą rozmieszczonych pod ziemią czujników nieustannie zbiera dane kluczowe dla funkcjonowania zakładu górniczego.

14.06 - przedstawiciele kopalni wraz z orkiestrą, uczestniczyli w Dniach Polskich w Pradze, promując salinarne dziedzictwo kulturowe. Tego samego dnia w Komorze Warszawa odbyło się sympozjum z okazji 400-lecia Prowincji Ojców Franciszkanów w Wieliczce.

WYSYPKA W ZESPOLE KOMÓR KAROL WIKTOR

Wiosną w komorach Karol Wiktor uruchomiliśmy wysypkę, na którą trafia już urobek z prac górniczych prowadzonych na poziomie III. Pomieści ok. 7 tys. m³ urobku pochodzącego z przybierek.

Michał Majcher
Kierownik Działu Górniczego

Paweł Musiał
Dział Górniczy

Prace zabezpieczające coraz wyraźniej koncentrują się na poziomie III kopalni. Dlatego lokalizacja wysypki urobku na tym poziomie jest taka ważna. Uruchomienie centralnej wysypki na poziomie III pozwoli lokować urobek

w bliskim sąsiedztwie przebudów, jak również ograniczyć obciążenie szybu Kinga transportem wozów między poziomem III i IV.

Komora Karol Wiktor nadaje się do tego celu znakomicie. Wybrana w soli spizowej nie ma przed sobą pomyślnej przyszłości (systematyczne rozginięcia filarów komory i destrukcja ociosów), jednak po wykonaniu robót przygotowawczych (m.in. kotwienie, opinanie stropu i ociosów siatką górniczą) komorę przystosowano do prac związanych z lokowaniem w niej urobku. Bezpieczeństwo ludzi to pierwszy i najważniejszy warunek przy wyborze miejsca na nową wysypkę. Niestety wśród setek wyrobisk naprawdę nieliczne komory mogą spełnić te wymogi.

Prace związane z przygotowaniem miejsca nowej wysypki urobku w zespole komór Karol Wiktor rozpoczęto od przebudowy poprzeczni Weimar na długości 115 m przez firmę Górtch. Następnie wkroczył Oddział Zabezpieczenia i Transportu, by zabudować torowisko oraz uzbroić nową wysypkę we wszystkie potrzebne urządzenia. Sporo wysiłku kosztowało wykonanie rząpia

urobkowego, do którego trafia z wozów solny rumosz - 3 miesiące pikowania w litej skale!

Dowiezienie i wysypanie urobku to dopiero początek. Materiał skalny musi być jeszcze umiejętnie rozmieszczony w podsadzanej komorze. Z pomocą przychodzi zgarniacz urobku wyposażony w napęd w postaci kołowrotu DEKO2-55z. Kierunek pracy urządzenia regulują stalowe liny, które mocuje się do ociosów na pancernych rolkach. Przydaje się doświadczenie załogi, idzie bowiem o to, by wypełnić przestrzeń jak najdokładniej. Zdarza się, że daną partię rumoszu trzeba przymować 2-3 razy, nim uda się ją przemieścić w odleglejsze zakątki kompleksu komór.

Podsadzanie urobkiem jest skuteczną metodą zabezpieczania wyrobisk, znaną i stosowaną w Wieliczce już przez naszych przodków. Zabezpieczenie i przebudowy wyrobisk górniczych Kopalni Soli „Wieliczka” generują spore ilości urobku, który następnie musi zostać gdzieś ulokowany. Wysypka w zespole komór Karol Wiktor jest nierozzerwalnym elementem całości planu przebudów wyrobisk oraz zabezpieczenia przez likwidację zdegradowanych pustek - zmierzamy do osiągnięcia docelowego modelu przestrzennego kopalni.

Kolejna duża wysypka powstanie na poziomie IV w kompleksie komór O'Donell. Aktualnie trwają prace projektowe i postępowania przetargowe. Póki co do lokowania materiału z przebudów służyć nam będzie komora Karol Wiktor oraz niewykorzystane miejsce w wysypkach na poziomie IV.

 PODARUJ KREW, PODARUJ ŻYCIE
10 LIPCA 2025 - SZYB REGIS CZWARTEK GODZ. 9:00-16:00
ODDAJ KREW I DOBIERZ BILET NA TRASĘ TURYSTYCZNĄ

 Kopalnia Soli „Wieliczka”
POKAZ FILMU „SEKSMISJA”
4 lipca 2025, godz. 19:00
Komora Warszawa
125 m pod ziemią

STUHRA
Wydarzenie z udziałem:
Juliusza Machulskiego
Olgierda Łukaszevicza
Macieja Stuhra
Prowadzenie - Maria Malatyńska

 Kopalnia Soli „Wieliczka”
Koncert muzyki filmowej
2 sierpnia 2025, godz. 20:00
WYKONAWCY:
SYLWIA BANASIK - SMULSKA
JACEK WOJCIK
MARION JANKIEWICZ
JAKUB MILEWSKI
KOMORA WARSZAWA 125 M POD ZIEMIĄ
ORKIESTRA MAGNUM SAL SYMPHONIA
POD DYREKCJĄ MICIEJAŁA SMYDY

Kup bilet online Punkt sprzedaży: Recepta Hotelu Grand Sal****, Park Kingi 7, Wieliczka, tel. 12 278 73 92
Partner tytularny:

Sprawdź program i kup bilet online Punkt sprzedaży: Recepta Hotelu Grand Sal****, Park Kingi 7, Wieliczka, tel. 12 278 73 92

O PRZYSZŁOŚCI KOPALNI

- Dzięki waszej pracy całość może funkcjonować. Ludzie płacą dzisiaj za doświadczenia, a wy dajecie doświadczenia unikatowe. Za to dziękuję. Realizujcie te inwestycje najlepiej jak się da, a my oczywiście zaczniemy prace nad projektem dotyczącym przedłużenia systemu zabezpieczenia, ale też utrzymania, bo trzeba w strategicznych dokumentach podkreślać potrzebę utrzymania właśnie – zabezpieczenia tego, co jest i co służy całemu światu – powiedział Robert Kropiwnicki, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Aktywów Państwowych. Odwiedził kopalnię 22 maja.

Jednym z tematów spotkania z ministrem były „Założenia Techniczno-Ekonomiczne realizacji docelowego technicznego kształtu kopalni” (ZTE). Prace nad nimi trwają już od kilku miesięcy. - To pierwszy taki dokument w kopalni – podkreśla **Jarosław Chwałek**, Kierownik Działu Koordynacji Procesu Zabezpieczenia Kopalni. - Celem dokumentu jest określenie zakresu robót pozostałych do wykonania dla osiągnięcia docelowego technicznego kształtu kopalni, czyli zakończenia procesu zabezpieczenia, oszacowanie kosztów oraz harmonogramu robót, a także, co niezwykle istotne, przygotowanie podstaw do przedłużenia ustawy o dotacji dla niektórych podmiotów, zapewniającej finansowanie zabezpieczenia kopalni z dotacji budżetowej po roku 2027.

SOLIDNA BAZA WIEDZY

„Założenia Techniczno-Ekonomiczne” pozwolą zoptymalizować działania służące ochronie kopalni oraz powierzchni. Zespół pracujący nad dokumentem na początek dokonał przeglądu i analizy już istniejących opracowań. Wśród nich znalazły się między innymi: trzy makroanalizy geomechaniczne obejmujące wszystkie niezlikwidowane wyrobiska kopalni, wykonane w latach 2019-2022 przez FNiTG AGH, „Docelowy kształt Kopalni Soli „Wieliczka” pod względem technicznym” (2022), „Sprawozdanie Komisji ds. opiniowania stanu zagrożenia wodnego i zawałowego...”, powołanej przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego (2009), „Weryfikacja podziemnych wyrobisk górniczych komorowych zagrażających potencjalnie deformacjami nieciągłymi powierzchni” (AGH, 2012), bazy danych o wyrobiskach kopalni zawierającej w szczególności dane o objętości i stopniu likwidacji wyrobisk.

Kolejnym krokiem było uzupełnienie map kopalni o numery inwentarowe komór służące jednoznaczemu powiązaniu oznaczenia komór na mapach z bazą danych o wyrobiskach kopalni obejmującą ponad 2,3 tys. komór i 7,1 tys. odcinków wyrobisk chodnikowych. - Następnie dokładnie oznaczyliśmy na mapach i w bazie danych o wyrobiskach kopalni komory zabezpieczone i przewidziane do zabezpieczenia wraz z określeniem metody, np. wypełnienie podsadzki. Oznaczyliśmy

również komory do pozostawienia, zatem funkcyjne oraz przeznaczone do udostępnienia – wyjaśnia **Jarosław Chwałek**. - Teraz finalizujemy ustalenia szczegółowego przeznaczenia wyrobisk o wyrobiska chodnikowe i ustalamy zakres docelowej infrastruktury technicznej kopalni, jej koszt, z uwzględnieniem wykonania nowego zakładu utylizacji wycieków.

SZCZEGÓŁOWY PLAN

Nad dokumentem pochylają głowy specjaliści z różnych dziedzin: od górników i geologów po znawców historii i dawnej sztuki górniczej. Przeznaczenie poszczególnych wyrobisk zostanie uzgodnione z Konserwatorem Zabytków Krakowskich Żup Solnych. „Założenia...” szczegółowo wyznaczają zakres oraz kolejność robót, ich koszt, źródła finansowania, terminy. ZTE będą wymagały akceptacji instytucji nadzorujących kopalnię.

Kopalnia Soli „Wieliczka” to ponad siedem wieków eksploatacji, która pozostawiła przeszło 9 mln m³ przestrzeni: komór i chodników. - Do zabezpieczenia pustek w komorach przez ich wypełnienie piaskiem podsadzkowym, materiałami iniekcyjnymi oraz urobkiem pozostało jeszcze 871 234 m³, które przewidujemy zabezpieczyć poprzez ułożenie 571 825 m³ tych materiałów podsadzkowych. W 2025 roku planowane jest ułożenie 36,5 tys. m³ materiałów podsadzkowych. Wchodzimy z pracami na poziom III, a to oznacza konieczność opracowania alternatywy dla podsadzki hydraulicznej. W sąsiedztwie tras turystycznych ozdobionych m.in. bezcennymi rzezbami nie możemy pozwolić sobie na odcieki towarzyszące wtłaczaniu mieszaniny piasku i solanki – zauważa **Jarosław Chwałek**.

Zabezpieczenie wielickiej kopalni to bardziej misja niż zadanie. To również proces wymagający czasu, środków, a także precyzyjnego strategicznego planowania. Obecność na Liście UNESCO, status bezcennego zabytku zobowiązują do szczególnej dbałości o podziemną Wieliczkę. Nie wolno też zapominać o mieście, które dosłownie wyrosło na kopalni. Model docelowy ilustruje cel, natomiast ZTE odpowiada na pytanie, jak ten cel krok po kroku osiągnąć.

KOŁA LINOWE – WYMIANA ŁOŻYSK

O tym, jak ważna jest niezawodność górniczych maszyn wyciągowych, nikogo nie trzeba przekonywać. Każdy element – od naczynia po linę, poddaje się specjalistycznym badaniom. W górnictwie nie ma miejsca na „może jeszcze wytrzyma”, bo od „wytrzyma” zależy bezpieczeństwo oraz ludzkie życie. Co więcej, nie tylko „może”, lecz „na pewno”, dlatego Kopalnia Soli „Wieliczka” w ostatnich miesiącach wymieniła łożyska kół linowych kierujących na wieży szybu św. Kingi.

Ireneusz Rozwadowski
Dział Energomechaniczny

Nadszedł czas na tę inwestycję, bowiem koła 1L-2500 pracowały w Wieliczce od kwietnia 2012 roku. Służby techniczne systematycznie prowadzą diagnostykę oraz, co trzy lata, realizują badania nieniszczące osi kół linowych. Badania wykonuje rzeczoznawca ds. ruchu zakładu górniczego w ramach usługi serwisowej z podmiotem posiadającym wydane przez Prezesa Wyższego Urzędu Górniczego stosowne uprawnienia. Ze względu na bezpieczeństwo ludzi oraz strategiczny charakter górniczego wyciągu szybowego „Kinga”, który jest głównym szybem transportowym zapewniającym nieprzerwany płynny proces zabezpieczenia kopalni, dodatkowo robione są badania diagnostyczne.

W podsumowaniu wyników badań diagnostycznych przeprowadzonych przez specjalistyczny serwis w grudniu 2023 r. na szybie „Kinga” wskazano zmiany luzów w łożyskach. Były to zmiany postępujące. Nie dawały jeszcze symptomów uszkodzeń, dlatego szyb mógł bezpiecznie działać, niemniej zalecono, by planować wymianę łożysk. Badania kół linowych z marca 2024 r. potwierdziły nieprawidłowości. Zarekomendowano wówczas wykonanie regulacji w celu doprowadzenia luzów do

wartości wymaganych przez producenta oraz przeprowadzenie badania kontrolnego do końca lipca 2024 r. Regulacja nie przyniosła jednak oczekiwanych rezultatów, a dodatkowa kontrola potwierdziła występowanie zmniejszonego luzu promieniowego na łożyskach kół linowych.

Biorąc pod uwagę 12-letnią eksploatację łożysk, analizę przeprowadzanych badań i sprawozdań oraz konieczność zapewnienia prawidłowych warunków eksploatacji i użytkowania kół linowych górniczego wyciągu szybowego szybu „Kinga”, zapadła decyzja o wymianie łożysk. Była to kwestia zapewnienia bezpieczeństwa i ciągłości ruchu oraz prowadzenia prac zabezpieczających i likwidacyjnych kopalni. Postępowanie na realizację przedsięwzięcia odbyło się w III kwartale 2024 r., prace zaś wykonano w I kwartale 2025 r. Istotną kwestią było tempo samej operacji wymiany. Zadanie zrealizowano błyskawicznie, w weekend, tak, by jak najmniej ingerować w roboty górnicze i harmonogram transportów materiałów służących do zabezpieczenia. Ewentualne unieruchomienie szybu św. Kingi to dla załogi spora uciążliwość. Na szczęście zakłócenia w ruchu zakładu były minimalne, co należy uznać za niewątpliwą sukces służb Oddziału Ruchu Mechanicznego Szybów oraz wykonawcy firmy PROSERW-ZGODA.

SÓL I DREWNO

Pracujemy nad zmianą aranżacji w chodniku od podłuzni Antonia do komory Jana Haluszki. „Haluska” to wyjątkowo piękne wyrobisko.

Komorę chętnie wybierają organizatorzy imprez, tymczasem ma za przedsiónek korytarz wyłożony ciemnym drewnem. Co więcej ciśnienie górotworu uszkodziło w nim posadzki oraz elementy obudowy. Remont to zatem nie tylko kwestia estetyki, ale też bezpieczeństwa.

Konieczny okazał się demontaż całego wystroju oraz wymiana obudowy. Nie da się ukryć, że czas odcisnął swoje piętno na poprzedniej koncepcji wystroju. Mówiąc wprost: zeszła się, dlatego wymieniamy wszystkie lakierowane na brązowo elementy obudowy. Nowo zabudowane drewno będzie w kolorze naturalnym, nielakierowane. W rejonie

szatni istniejące posadzki betonowe z okładziną ceramiczną zastąpimy podłogą drewnianą z zachowaniem wzoru z komory Haluszki. W części szatni wydzielimy pomieszczenie dla artystów – do tej pory nie mieli dedykowanej przestrzeni, w której mogliby przebrać się np. przed koncertem.

Odcinek podłuzni przy szatni otrzyma zdecydowanie bardziej elegancki i reprezentacyjny sznyt. W planach mamy ściankę z kryształami soli oraz logo kopalni. Wymienimy także drzwi wejściowe na nowe z obiciem z desek. Układ desek został zaprojektowany na wzór szramowania oraz ociosowych śladów po klinach. Ościeżnicę i sąsiadującą z tamą wentylacyjną ściankę wyłożymy płytami solnymi.

To w chodniku. Z kolei komorę Haluszki czeka wymiana okładziny

ścianki przy scenie. Znikną drewniane połowice zastąpione przez okładzinę z płyt solnych ozdobionych rzeźbionym motywem kryształu. Prace obejmą również odcinek od komory do toalet. Do wymiany kwalifikuje się okładzina z płytek ceramicznych, może również wylewka.

Plan przewiduje nową iluminację. Przemysłane i starannie dobrane oświetlenie podkreśli unikatowość miejsca. Już teraz komora Jana Haluszki ma w sobie coś z podziemnego pałacu. Gdy dodamy do niej piękne wejście, czyli chodnik od podłuzni Antonia, uzyskamy spójną zachwycającą przestrzeń eksponującą walory historyczne oraz przyrodnicze tego zakątka naszej kopalni.

Paweł Kurowski
Dział Górniczy KSW W

REDAKCJA

NOWE „CENTRUM DOWODZENIA” KOPALNIĄ

Prace trwały kilka miesięcy. W czerwcu Kopalnia Soli „Wieliczka” oddała do ruchu wyremontowaną dyspozytornię. Przedsięwzięcie objęło modernizację całego systemu parametrów bezpieczeństwa, który za pomocą rozmieszczonych pod ziemią czujników nieustannie zbiera dane kluczowe dla funkcjonowania zakładu górniczego.

CENTRUM BEZPIECZEŃSTWA

Dyspozytornia to w każdej kopalni „centrum dowodzenia”. Pełniący dyżur dyspozytor ruchu zakładu wie o wszystkim, co na jego zmianie dzieje się w wyrobiskach. Zna liczebność załogi, miejsca i rodzaje prowadzonych robót, położenie poszczególnych tam wentylacyjnych, wartość podciśnienia statycznego w szybach wydechowych oraz parametry pracy wentylatorów głównego przewietrzania, monitoruje również wybrane wycieki kopalniane. Dyspozytornia to zatem o wiele więcej niż pełne urządzeń pomieszczenie, to cały system kontroli parametrów bezpieczeństwa zakładu bez przerwy gromadzący i przetwarzający informacje.

– System kontroli parametrów bezpieczeństwa dostarcza summy wiedzy o pracy kopalni. Działa w trybie ciągłym i musi być niezawodny, stabilny, precyzyjny – podkreśla **Marian Leśny**, Prezes Zarządu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. – Dotąd korzystaliśmy z rozwiązań wdrożonych ponad 20 lat temu. Modernizacja była konieczna. System dyspozytora ruchu wyposażyliśmy w nowoczesne urządzenia pomiarowo-kontrolne, które spełniają wymogi współczesnych przepisów oraz poprawiają bezpieczeństwo osób przebywających pod ziemią.

NOWOCZESNE ROZWIĄZANIA

Stary system niewątpliwie spełniał swoje zadanie, niemniej przestał nadążać za rozwojem technologii. Jako podstawowy rodzaj komunikacji wykorzystywał transmisję analogową, co już znacząco odbiegało od aktualnie stosowanych standardów cyfrowych. Długi okres eksploatacji oznaczał coraz częstsze awarie oraz uszkodzenia elementów elektronicznych. Podobnie rzecz miała się z zasilaniem podziemnej części rozproszonymi

zasilaczami ZVB z wbudowanymi ogniwami akumulatorowymi. Coraz trudniej było pozyskać nowe części zamienne. Rozwiązania analogowe oznaczały konieczność kalibracji, korekt oraz kontroli danych dostarczanych przez czujniki.

Przedsięwzięcie wymagało m.in. prac remontowo-budowlanych. – Powiększyliśmy powierzchnię pomieszczeń dyspozytorni, tak, aby pomieściła centralę systemu, a także zaoferowała dyspozytorom wyższy komfort służby. Pulpit sterowniczy nowego stanowiska dyspozytorskiego to duża ściana wizyjna zmontowana z monitorów. Ekrany pozwalają na bieżąco monitorować wybrane wyrobiska, np. w rejonie wypływów wód, wyświetlają bieżące dane oraz ich aktualizacje – wymienia **Łukasz Sadkiewicz**, Członek Zarządu ds. Ekonomicznych Kopalni Soli „Wieliczka” S.A.

Instalacja w części podziemnej została wykonana w całości w wersji ATEX iskrobezpiecznej kategorii ia. – Konfiguracja systemu pozwala na jego rozbudowę o kolejne dodatkowe moduły – wyjaśnia **Rafał Pasek**, Główny Inżynier Energomechaniczny Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. – System umożliwia ciągłą kontrolę, rejestrację, wizualizację i archiwizację parametrów związanych z występującymi pod ziemią zagrożeniami: metanowym, pożarowym, mikroklimatycznym, wentylacyjnym. W razie niebezpieczeństwa system może automatycznie wyłączyć pracujące w pobliżu maszyny i urządzenia elektryczne, zaalarmuje o przekroczeniu dopuszczalnych wartości mierzonych parametrów.

SYSTEM Z POTENCJAŁEM

Służba dyspozytorska czuwa nad wielicką kopalnią przez całą dobę 7 dni w tygodniu. Zawsze ktoś obserwuje spływające dane. – Nowy system dyspozytorski współpracuje z czujnikami przeznaczonymi do pomiarów tlenu węgla, wilgotności, tempe-

ratury, przepływu powietrza, przepływu cieczy, ciśnienia atmosferycznego. Pochodzące z nich dane ilustrują sytuację na dole, zaś zestawione ze sobą pozwalają śledzić trendy, przewidywać potencjalnie niebezpieczne zjawiska i reagować adekwatnie do bieżącej sytuacji, a w szczególności w przypadku zaistnienia zagrożenia podejmować właściwe decyzje podczas prowadzenia akcji ratowniczej. Nowy system dyspozytorski to również nowa infrastruktura dołowa oparta na światłowodach, dzięki którym można implementować w wyrobiskach dodatkowe, dotychczas niestosowane w kopalni, systemy monitorowania i likwidowania stanu zagrożeń. Dzięki rozbudowanej w wyrobiskach siatce światłowodowej istnieje już możliwość w miejscach szczególnie zagrożonych powstaniem pożaru zabudowy dodatkowych czujników pozwalających na wykrywanie zjawisk fizycznych charakterystycznych dla wczesnej fazy pożarów takich jak przegrzewanie kabli elektrycznych, obudów urządzeń elektrycznych, tlenie drewna. Oprócz zabudowanych pod ziemią czujników tlenu węgla zaistniała w końcu możliwość wyposażenia wyrobisk w czujki tlenu typu GSME, czujki promieniowania cieplnego typu HOT SPOT, liniowe czujki ciepła typu LISTEC, a także urządzenia automatycznego gaszenia pożaru wybranych urządzeń – objaśnia **Tomasz Kubasiewicz**, Kierownik Działu Wentylacji i Utrzymania Ruchu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A.

Wyremontowana dyspozytornia wraz z całym zmodernizowanym systemem parametrów bezpieczeństwa to dla Kopalni Soli „Wieliczka” ważny krok w nowoczesność. Służba dyspozytorska otrzymała właśnie istotne wsparcie w postaci zaawansowanego niezawodnego rozwiązania.

UROCZYSTA INAUGURACJA

Oficjalna inauguracja dyspozytorni odbyła się 11 czerwca. Gospodarzem spotkania był Prezes Zarządu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. **Marian Leśny**, który powitał gości i pracowników zaangażowanych w realizację projektu. Prezesowi towarzyszył Członek Zarządu ds. Ekonomicznych Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. **Łukasz Sadkiewicz**. Przybyli Członkowie Rady Nadzorczej **Zbigniew Engel**, **Robert Sadowski**, **Tomasz Kubasiewicz** i **Sławomir Talapka**. Obecni byli przewodniczący działających przy kopalni związków zawodowych – stojący na czele NSZZ „Solidarność” **Adam Gawlik** oraz ZZGwP **Zdzisław**

Dziob. Wśród uczestników nie zabrakło Naczelnego Inżyniera, KRZG **Pawła Ulmańca**, Głównego Inżyniera Górniczego **Wojciecha Jakubiaka** oraz spiritus movens całej inwestycji **Rafała Paska**, Głównego Inżyniera Energomechanicznego. Stawiła się służba dyspozytorska kopalni, dla której nowa dyspozytornia jest miejscem pracy: **Dawid Jesionka**, **Janusz Chlebda**, **Grzegorz Płoskonka**, **Mateusz Stachura**, **Krzysztof Stanek**, **Łukasz Ziółkowski**. Zaproszenie przyjęli przedstawiciele wykonawcy: **Bartosz Jakóbiński**, Prezes Zarządu Sevitel Sp. z o.o. oraz **Dariusz Potoczek**, Dyrektor Techniczny i jego zastępca **Janusz Molitor**. Zgodnie z górniczym zwyczajem w świeżo oddanych do użytku pomieszczeniach zawieszono krzyż, który poświęcił ks. dr **Wojciech Olszowski**, proboszcz parafii pw. św. Klemensa w Wieliczce. Kapelan kopalni pomodlił się za służbą dyspozytorską i wszystkich pracowników Kopalni Soli „Wieliczka”.

JAK KURA PAZUREM

O INTELIGENCJI MASZYN

Zaczął się od żartu z okazji Prima Aprilis. Kopalnia Soli „Wieliczka” i Akademia Górniczo-Hutnicza w Krakowie przekonywały, że już niebawem po zabytkowych podziemiach oprowadzać będą roboty. Czworonożny Spot Boston Dynamics świetnie poradził sobie na Trasie Turystycznej, dlatego w maju odwiedził Wieliczkę ponownie, tym razem „na poważnie”. Grupa Badawcza Centrum Doskonałości Sztucznej Inteligencji AGH testowała jego możliwości na poziomie IV, m.in. na skrzyżowaniu Kaczwiński-Moskwa.

Sztuczna inteligencja jest niezwykle ekscytującą technologią. Terminu AI (ang. Artificial Intelligence) po raz pierwszy użyto w roku 1956. AI umożliwia maszynom m.in. uczenie się i podejmowanie autonomicznych decyzji. Robot wyposażony w AI gromadzi terabajty informacji i na bieżąco je analizuje, wykorzystując np. do przewidywania oraz unikania zagrożeń. Wiosną w kopalni gościła maszyna wyprodukowana przez Boston Dynamics. Firma niewątpliwie zna się na inżynierii i robotyce – konstruuje dla armii amerykańskiej. Żółto-czarnego, zwinnego Spota nietrudno wyobrazić sobie na poligonie, my jednak wolimy rozważać jego absolutnie pokojowy, badawczy potencjał. Około 30-kilogramowy Spot bez trudu mieści się w górniczej windzie (sam bądź spakowany). Po trzech minutach od włączenia jest gotowy do pracy. Różne chody pozwalają robotowi zachować stabilność na zmiennym podłożu. Poziome pole widzenia Spota wynosi 360 stopni. Maszyna zachowuje zadaną odległość od stacjonarnych przeszkód. W Kopalni Soli „Wieliczka” Spot mierzył się z nierównym spągami, dzielnie maszerował po torowisku i rozjazdach, pokonywał schody i trepy, a nawet próbował się z solnymi skałami w przebudowywanym przodku. Spot to de facto mobilna platforma czujników. W Kopalni Soli „Wieliczka” wykonał serię skanów chodników zabezpieczonych drewnem, obudową ŁP oraz wyrobisk komorowych. Przewodnikiem po podziemiach był Kamil Piech, nadsztygar ds. wentylacji i zastępca kierownika Oddziału Wentylacji i Utrzymania Ruchu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. Na szlaku Spota znalazły się m.in. podłóżnia Rittinger, poprzecznie Kaczwiński i Moskwa, dobudowa do poprzeczni Moskwa, podłóżnia Thinfeld, komory O’Donell i Thinfeld. Czworonożny robot przypomina psa. Poza czysto technicznymi argumentami za taką akurat konstrukcją, nie bez znaczenia pozostaje aspekt psychologiczny. Robo-pies budzi sympatię. Często reakcje na obecność maszyny są wręcz entuzjastyczne, o czym mogliśmy przekonać się podczas tegorocznego Dnia Dziecka w Kancelarii Premiera. Po co AI w kopalni? Jeden ze światowych potentatów telekomunikacyjnych na pytanie o powód swego zaangażowania w rozwiązania dla górnictwa, odpowiedział wprost: bezpieczeństwo. Mobilne inteligentne roboty dotrą tam, gdzie człowiek nie jest w stanie. Zbiorą całe mnóstwo informacji oraz je błyskawicznie przeanalizują, zrobią precyzyjne skany, dokonają inspekcji, przewidzą możliwe awarie urządzeń. W zabytkowej kopalni soli szczególnie obiecujące wydają się prawie

nieograniczone zdolności AI do gromadzenia i przetwarzania danych niezbędnych np. w planowaniu i realizacji prac zabezpieczających, możliwość eksploracji trudno dostępnych dla człowieka komór i chodników. - Zaawansowana platforma, jaką jest Spot Boston Dynamics, daje możliwość zamontowania wielu specjalistycznych urządzeń, czujników. Wykorzystanie Spota w kopalni zwiększy bezpieczeństwo poprzez precyzyjne mapowanie kanałów wentylacyjnych w kopalni, gdzie dane te będą wykorzystane w programie do symulacji przepływów powietrza. Kolejnym zastosowaniem Spota może być analiza zmian górotworu poprzez cykliczne mapowanie wybranych obszarów i pokazywanie różnic – wyjaśnia dr hab. inż. Paweł Malinowski, prof. AGH, Wiceprzewodniczący Rady Programowej i Kierownik Grupy Badawczej Centrum Doskonałości Sztucznej Inteligencji AGH. Robot posiada też potencjał przydatny w organizacji ruchu turystycznego. Wyobraźmy sobie Spota w roli pomocnika przewodników. Wyposażony w odpowiednie oprogramowanie z całą pewnością potrafiłby odpowiedzieć na proste pytania zwiedzających. - AI śmiało wkracza do blisko 800-letniej kopalni. Już teraz nasi goście mogą korzystać z inteligentnego czatu dostępnego na kopalnia.pl. Takie maszyny jak Spot to bardzo obiecujący kierunek, również dla turystyki. Na ten moment ciekawostka i atrakcja, a za jakiś czas realna pomoc w organizacji bezpiecznego oraz komfortowego zwiedzania – ocenia Łukasz Sadkiewicz, Członek Zarządu ds. Ekonomicznych Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. Marzymy o inteligentnych technologiach, ale jednocześnie obawiamy się ich. Popkultura wprost uwielbia zbuntowane maszyny – „Terminator”, „Matrix”, „Westworld” albo niepokojący android David z „Prometeusza”. Futurystyczne wizje przyprawiają o ciarki, spoglądając jednak na spacerującego po kopalni Spota, trudno czuć niechęć do innowacji. AI zastąpi nas tam, gdzie jej na to pozwolimy. Nader aktualnie brzmi przestroga Stanisława Lema: „Nie można równocześnie dokonywać odkryć i wymawiać się od ponoszenia odpowiedzialności za ich konsekwencje”. Mistrz SF dostrzegał konieczność zachowania równowagi między potencjałem technologicznym, a jego moralnymi, etycznymi skutkami. Dotąd, dokąd tę prawdę rozumiemy, żaden Matrix nam nie grozi. Póki co ludzkie wrażliwość i empatia nie dają się zaprogramować, zaś inteligentne urządzenia i maszyny to szansa, by podnieść bezpieczeństwo wymagających branż takich jak np. górnictwo.

200-LECIE POŚWIĘCENIA KOŚCIOŁA PW. ŚW. KLEMENSA W WIELICZCE

Rok Jubileuszowy parafii pw. św. Klemensa zainaugurowany 4 kwietnia 2024 roku, obfitował w liczne uroczystości religijne, a także w wydarzenia o charakterze naukowym, kulturalnym i artystycznym. Kopalnia Soli „Wieliczka” włączyła się aktywnie do prac zespołu przygotowującego i realizującego poszczególne wydarzenia. Wielickich górników i parafię pw. św. Klemensa łączy bowiem wielowiekowa historia i szczególne relacje. Znakiem tych wyjątkowych więzi stały się podarowane przez wielicką załogę solna figura św. Klemensa i monstrancja.

Kaplica św. Kingi jest objęta opieką duszpasterską duchownych z kościoła parafialnego i nierozdzielnie związana z jego dziejami. Wykonanie solnego konfesjonatu, który uzupełnił wystrój kaplicy św. Kingi, było wspaniałą formą uczczenia przez górników wielickiej kopalni Roku Jubileuszowego. Wykonanie konfesjonatu stanowiło kolejny etap uzupełnienia brakujących elementów wyposażenia kaplicy. Ksiądz proboszcz dr Wojciech Olszowski zapewnił w oficjalnym piśmie z dnia 5 marca 2024 roku, skierowanym do Zarządu KSW m.in.: ...że Biuro Ekonoma Archidiecezji Krakowskiej i Parafia św. Klemensa nie zgłaszają żadnych uwag ani do samego projektu, ani do propozycji miejsca umieszczenia konfesjonatu w kaplicy. Konfesjonat wykonany został z soli z zastosowaniem pewnej ilości elementów drewnianych (drzwiczki, daszek, ława), wg projektu Pawła Kurowskiego, przez zespół górników: Pawła Kurowskiego, Jana Banasia, Michała Anioła, Wojciecha Dańdę, Karola Kobylko – prace w soli. Prace stolarskie i murarskie wykonali: Marcin Piątek, Mirosław Sikora, Bogdan Stachura. Bryła konfesjonatu składa się z odpowiednio przygotowanych i dopasowanych bloków solnych. Na wcięciu jednej z przypór znajduje się rzeźba Jezusa Chrystusa Frasobliwego w naturalnych wymiarach dorosłego człowieka. Kształt konfesjonatu i jego ornamentyka nawiązuje stylem do istniejących bocznych kaplic, jednak nie jest ich kopią.

Pierwszy etap, zakończono w grudniu 2024, kiedy po Mszy Świętej ku czci św. Barbary kardynał Stanisław Dziwisz poświęcił solny konfesjonat, a w swojej homilii przywołał słowa Chrystusa: Wy jesteście solą ziemi, wnikliwie analizując ich znaczenie. Prace przy konfesjonale zakończyły się ostatecznie na przypadający 4 kwietnia 2025 roku finał obchodów 200-lecia poświęcenia kościoła pw. św. Klemensa. Górnicy ustawili wówczas rzeźbę Chrystusa Frasobliwego, dzieło Pawła Kurowskiego i Michała Anioła. Podsumowaniem Jubileuszu było wydanie albumu pt. Rok Bożej Łaski. Większość zaprezentowanych tekstów w tej publikacji to pokłosie dwudniowego sympozjum naukowego organizowanego przez parafię we wrześniu 2024 roku. Na tle bogatej historii Wielicki ukazany został materialny i duszpasterski rozwój całej parafii. Odniesiono się również do rozwoju synodalności Kościoła Powszechnego. W jednym z rozdziałów przedstawiono silne związki górników Kopalni Soli „Wieliczka z osobą św. Klemensa. Uzupełnieniem tekstów jest ostatni rozdział pt. Jubileusz w obiektywie, zawierający fotograficzną dokumentację rocznicowych wydarzeń. Podczas ostatniej, zamykającej ten wyjątkowy rok Eucharystii, 5 kwietnia 2025 roku, biskup Damian Muskus podkreślał: Wasza wspólnota modli się w świątyni wzniesionej na soli. Wiecie lepiej ode mnie, że sól nie jest twardą skałą i łatwo rozpuszcza się w wodzie. Można więc powiedzieć, że fundamentem waszej świątyni jest skała, która nie jest twarda jak kamień. Fundamentem waszej świątyni jest skała, która ma smak ludzkich łez. Fundamentem waszej świątyni jest skała, która nadaje potrawom smak i, co tu dużo mówić, jest niezbędna do życia.

SÓL I KOSMOS

Ostatnio „wszechświatową” karierę robi pewna bryłka soli wielickiej. Okruch słonej skały znalazł się bowiem na wyposażeniu drugiego zmierzającego w kosmos Polaka Sławosza Uznańskiego-Wiśniewskiego. Warto przypomnieć, że przed wielu laty w zabytkowej kopalni wizytę złożył pierwszy polski astronauta. Tuż po swoim historycznym locie Mirosław Hermaszewski zwiedził solne podziemia.

STRATEGIA „DOBRYCH PRAKTYK” ŚRODOWISKOWO-SPOŁECZNYCH

W ostatnim czasie sporo się mówi o ESG*, w kontekście działań prośrodowiskowych, prospołecznych i zapobiegania zmianom klimatu. Szczególnie głośno temat wybrzmiał po wejściu w życie unijnej Dyrektywy CSRD i Rozporządzenia ESRS (implementacja do krajowej ustawy o rachunkowości**). Sprawozdawczość zrównoważonego rozwoju, wprowadzona tymi regulacjami to wymóg przekazywania informacji przez ok 50 tys. europejskich (prawie 4 tys. polskich) przedsiębiorstw na temat wpływu działalności firmy na ludzi i środowisko oraz odwrotnie: jak te kwestie wpływają na te firmy. Unijne i krajowe regulacje, ale też zmieniające się otoczenie geopolityczne, zachodzące przemiany sektorowe i gospodarcze, postępująca transformacja energetyczna, globalna presja rynkowa i regulacyjna, protekcyjizm, konieczność przejścia na gospodarkę niskoemisyjną, wzrost znaczenia zielonej konkurencyjności to jedne z wielu powodów, które zmotywowały solne przedsiębiorstwo do uporządkowania dotychczasowych realizowanych działań Kopalni Soli „Wieliczka” z obszaru środowiskowego, społecznego i zarządczego, a z drugiej do wyznaczenia nowych „zrównoważonych” zadań. Dzięki temu już dziś możemy podzielić się z Państwem szeregiem dobrych praktyk z tego obszaru.

4 FILARY DZIAŁAŃ

Z początkiem 2025 r. kopalnia przyjęła do realizacji Strategię ESG, której główne założenia przedstawiamy Państwu w niniejszym artykule. Dokument ten, będący efektem dialogu z kluczowymi interesariuszami (badania ankietowe, wywiady, spotkania online i stacjonarne), w tym zaangażowaniem w samym tylko przedsiębiorstwie ponad 100 osób to plan na najbliższe lata, który jest uzupełnieniem strategii głównej kopalni. Działania podzielono na 4 filary, w ramach których wyznaczono po 5-6 głównych celów do realizacji w latach 2025-2027. Agenda ONZ, przyjęta przez wszystkie 193 państwa członkowskie organizacji, w 2015 r. określiła 17 celów zrównoważonego rozwoju, do osiągnięcia przez świat do 2030 roku (un.org.pl). Strategia ESG kopalni skupia zadania realizowane na rzecz 7 z nich (cel 3: DOBRE ZDROWIE I JAKOŚĆ ŻYCIA, cel 7: CZYSTA I DOSTĘPNA ENERGIA, Cel 8: WZROST GOSPODARCZY I GODNA PRACA, cel 9: INNOWACYJNOŚĆ, PRZEMYSŁ, INFRASTRUKTURA, cel: 11: ZRÓWNOWAŻONE MIASTA I SPOŁECZNOŚCI, cel 12: ODPOWIEDZIALNA KONSUMCJA I PRODUKCJA, cel 13: DZIAŁANIA W DZIEDZINIE KLIMATU). Obok wписywania się w cele ONZ działania kopalni zostały pogrupowane w 4 filary: **Natura i bezpieczeństwo, Człowiek-otoczenie-lokalność, Turystyka i zdrowie oraz Solidna organizacja.**

NATURA I BEZPIECZEŃSTWO

Działania na rzecz zrównoważonego rozwoju w obszarze środowiskowym koncentrują się m.in. na zmniejszaniu negatywnego wpływu na klimat, ograniczaniu emisji gazów cieplarnianych poprzez efektywne zarządzanie energią, wdrażaniu OZE i innowacjach w niskoemisyjność, ale także redukcji zanieczyszczeń, odpowiedzialnej gospodarce wodą, gospodarce obiegu zamkniętego. Ta część aktywności kopalni obejmuje obszary wpisane w DNA firmy. Obejmuje kwestie takie jak: minimalizacja negatywnego wpływu działalności przedsiębiorstwa na środowisko, ale także ochronę jego dziedzictwa, ograniczanie zagrożeń górniczych (w tym wykonywanie prac zabezpieczających), monitoring geologiczno-środowiskowy i hydrogeologiczny, likwidację wyrobisk zagrażających stabilności górotworu i tym samym troskę o miasto wraz z mieszkańcami, ujmowanie i zagospodarowywanie wycieków solanki. Dla przykładu: gdy inne kopalnie wody solankowe wciąż wprowadzają do rzek (ponosząc opłaty środowiskowe), nasza wielicka od dekad zagospodarowuje je na cele produkcji soli. Można powiedzieć, że mamy kopalnię pełną dobrych proekologicznych praktyk - działania chroniące środowisko

i otoczenie prowadzone były i nadal są dużo wcześniej niż nazwa ESG wybrzmiała po raz pierwszy. W obliczu wyzwań, przed którymi stoi świat, transformacja energetyczna stała się pilną koniecznością. Wielicka kopalnia od lat korzysta z energii ze źródeł odnawialnych (100%), modernizuje urządzenia i sieć energetyczną, wymienia oświetlenie i infrastrukturę techniczną nie tylko na bezpieczną, ale i energooszczędną. Rok 2024 jest pierwszym, za który kopalnia policzyła ślad węglowy organizacji w 3 zakresach (zgodnie z normą GHG Protocol). To element oceny wpływu firmy na środowisko. Pokazuje gdzie (w którym obszarze) podejmować decyzje celem zmniejszania negatywnego oddziaływania na klimat, pozwala poprawiać efektywność operacyjną, obniżyć koszty, ale także świadomiej zarządzać współpracą z dostawcami produktów i usług. Obliczenia będą bazą do budowy systemu gromadzenia danych w najbliższych latach, a działania te w dalszej kolejności stanowić będą podstawę do przygotowania strategii dekarbonizacji (planu redukcji emisji CO₂ oraz innych gazów cieplarnianych odpowiedzialnych za globalne ocieplenie). Wyobraźmy sobie, że emisje CO₂ to kalorie. Żeby schudnąć, najpierw trzeba wiedzieć, ile kalorii zjemy – analogicznie firma musi wiedzieć, ile „węglowych kalorii” emituje do atmosfery (i z których źródeł), aby następnie podejmować działania w kierunku ich ograniczania. Na polu poprawy efektywności energetycznej kopalnia ma wiele sukcesów – pomiary śladu węglowego jeszcze bardziej wzmocnią ten proces. Po 15 miesiącach (III 2024-VI 2025) funkcjonowania własnej farmy fotowoltaicznej przy szybie Kościuszko kopalnia może pochwalić się nie tylko ekologią, ale oszczędnościami rzędu 1 mln zł z tytułu korzystania z własnej zielonej energii. W planach kopalnia ma budowę farmy z magazynem energii, która ograniczy koszty oraz zwiększy bezpieczeństwo energetyczne kopalni, stanowiąc jednocześnie zeroemisyjne źródło prądu. Gospodarka obiegu zamkniętego (GOZ) to model zarządzania zasobami, który dąży do minimalizacji odpadów i maksymalnego wykorzystania surowców poprzez ponowne użycie, regenerację i recykling. GOZ zmienia podejście z „produkuj, użyj, wyrzuć” na model cyrkularny, w którym produkty i materiały są ekoprojektowane, a także pozostają w obiegu jak najdłużej, prowadząc do ograniczenia negatywnego wpływu na środowisko, zmniejszenia ilości odpadów i bardziej efektywnego wykorzystywania surowców naturalnych. Wśród działań kopalni w tym kierunku są m.in. usprawnienia związane z segregacją odpadów, zwiększanie ilości odpadów oddawanych do recyklingu, przy równoczesnym zmniejszaniu wykorzystania tych z plastiku. W celu adaptacji do zmian klimatu w najbliższych latach kopalnia zaplanowała m.in. modernizację systemu kontroli powietrza i wilgotności w podziemiach kopalni, systemu klimatyzacji przy szybie Daniłowicza, a także zabudowę układu klimatyzacji dla zespołu komór Budryk-Lebzel-

tern. Trwają są analizy możliwości w celu zamknięcia cyklu produkcyjnego warzelni tj. określenia potencjału zagospodarowania ciepła z kondensatu (wody z procesu odsalania wód kopalnianych) i wykorzystania go do nowych produktów czy na cele ogrzewania budynków kopalni.

CZŁOWIEK, OTOCZENIE, LOKALNOŚĆ

Kopalnia zbudowała szereg zasad funkcjonowania, opierając się na przepisach prawa, ale też na wartościach, poszanowaniu praw pracowniczych, ale też współpracy ze społecznością lokalną, z której w dużej mierze wywodzą się jej pracownicy. Obok społeczno-lokalnego obszaru ten filar obejmuje działania w obszarze pracowniczym, w tym stabilność zatrudnienia, odpowiednie warunki pracy czy dbałość o niski poziom fluktuacji. Pracownicy mogą liczyć na szereg dodatkowych benefitów, świadczeń socjalnych, dofinansowań, dodatkową opiekę medyczną, PPE, których wartość z roku na rok rośnie. Troska o dziedzictwo kulturowe, by kolejne pokolenia mogły poznawać historię przodków, wpisana jest w misję solnego przedsiębiorstwa. Promocja i rozwój tradycji górniczych oraz regionalnych czy współpraca z instytucjami i obiektami związanymi z górnictwem, atrakcjami turystycznymi to także część codziennego funkcjonowania firmy. ESG kładzie nacisk na dialog: z pracownikami, kontrahentami, klientami, otoczeniem społecznym czy innymi grupami wpływu przedsiębiorstwa, dlatego dodatkowe formy dialogu będą w tym roku i kolejnych latach wdrażane.

TURYSTYKA I ZDROWIE

W tym filarze zawarto działania związane z dobrymi praktykami w obszarze zdrowia i odpowiedzialnego prowadzenia działalności turystycznej. Zanieczyszczenia powietrza zwiększają ryzyko chorób układu oddechowego, takich jak astma czy przewlekła obturacyjna choroba płuc, a także chorób sercowo-naczyniowych. Według statystyk narażenie na pył zawieszony PM2,5 przyczynia się w Polsce do ok. 50 tys. przedwczesnych zgonów. Te dane podkreślają konieczność podejmowania inicjatyw na rzecz poprawy jakości powietrza oraz przeciwdziałania skutkom zmian klimatu w celu ochrony zdrowia ludzi. Działania, który realizuje uzdrowisko kopalni związane jest nie tylko z prowadzeniem działalności leczniczej, ale także z wdrażaniem nowych programów profilaktyki i edukacją zdrowotną. Prośrodowiskowe działania, takie jak ograniczanie i segregacja odpadów (pod kątem recyklingu), zmniejszenie ilości opakowań plastikowych (w tym

*ESG to akronim od angielskich słów Environmental, Social, Governance, co po polsku oznacza Środowisko, Społeczeństwo, Zarządzanie. Odnosi się do trzech kluczowych obszarów, które firmy powinny brać pod uwagę w swojej strategii i działaniach, aby przyczynić się do zrównoważonego rozwoju, czyli takiego rozwoju, który łączy troskę o środowisko, rozwój gospodarczy i sprawiedliwość społeczną, by zapewnić dobrobyt obecnym i przyszłym pokoleniom.

**ogłoszony w lutym 2025 r. unijny pakiet Omnibus przyniósł zapowiedź zmian w raportowaniu. Jesienią Parlament Europejski zdecyduje o obniżeniu wymagań (bądź nie) w stosunku do części dużych firm zobowiązanych do sporządzania raportów. Trwa dyskusja na poziomie unijnym o kształcie i zakresie nowych regulacji.

jednorazowych), zastosowanie w zestawach nagłośniających prelekcję przewodniczą wielorazowych słuchawek to ważne zadania kopalni w obszarze efektywnej gospodarki odpadami na najbliższe lata. Wdrożenie systemu segregacji odpadów odbywa się etapami. Funkcjonuje on już w administracyjno-technicznej części kopalni – jego implementacja czeka jeszcze Trasę Turystyczną, a także Park św. Kingi. Odpowiedzialna turystyka to także zwiększanie dostępności zabytku dla różnych grup odbiorców, a także kontynuowanie programów dedykowanych mieszkańcom miasta i gminy Wieliczka czy np. uatrakcyjnianie Parku św. Kingi, który stanie się jeszcze bardziej przyjaznym miejscem dla mieszkańców i turystów.

SOLIDNA ORGANIZACJA

Dla wzmocnienia ładu korporacyjnego i tzw. compliance (monitorowanie i dostosowywanie do zmian prawnych), a także poziomu bezpieczeństwa pracy kopalnia udoskonala procedury. Wprowadza (stopniowo w tym roku) nowe regulacje zgodne z wytycznymi ONZ i unijnymi standardami, w tym polityki z obszaru praw człowieka, etyki, antykorupcji, antydyskryminacji, różnorodności czy cyberbezpieczeństwa. Górniczy charakter miejsca, ale też odpowiedzialność za bezpieczeństwo pod ziemią sprawiają, że w zabytku nie ma miejsca na zaniedbania. ESG idzie o krok dalej, stawiając przed przedsiębiorstwami dodatkowe wymagania m.in. w zakresie należytej staranności czy weryfikacji kontrahentów z łańcucha dostaw (nie tylko bycia fair wobec przepisów, ale wymagania tego od kontrahentów czy dostawców). Usprawnienia w tym obszarze będą stopniowo realizowane, a niektóre nowoprowadzone polityki dotyczyć będą nie tylko własnych zasobów pracowniczych (pracowników bez względu na formę zatrudnienia), ale także kontrahentów, dostawców i podwykonawców. Wprowadzenie elektronicznego obiegu dokumentów w dobie konieczności oszczędzania zasobów staje się ważnym celem każdej dużej firmy. Również kopalnia w perspektywie najbliższych lat będzie podejmować działania w kierunku cyfryzacji procesów i dalszego ograniczania materiałów drukowanych. Sam tylko proces cyfryzacji faktur zakupowych przyniesie firmie zmniejszenie o co najmniej 10 tys. dokumentów papierowych, nie licząc czasu, który oszczędzi obieg cyfrowy. Jednym z ważnych wyzwań jest w obecnych czasach także bezpieczeństwo danych, cyfrowe i ochrona systemów IT. W 2024 aż 67% polskich firm doświadczyło ataków hakerskich. Kopalnia przygotowuje się m.in. do dostosowania do standardów bezpieczeństwa informatycznego (dyrektywa unijna NIS2), oraz zapewnienia bezpieczeństwa poprzez rozwijanie systemów informatycznych.

STRATEGIA ESG KOPALNI SOLI „WIELICZKA” NA LATA 2025-2027

FILARY STRATEGII			CELE STRATEGII					
NATURA I BEZPIECZEŃSTWO			Zapewnienie bezpieczeństwa miastu Wieliczka i jego mieszkańcom poprzez zabezpieczanie wyrobisk górniczych oraz ograniczanie zagrożeń naturalnych	Ograniczanie emisji CO ₂	Zwiększenie efektywności energetycznej budynków, infrastruktury i urządzeń	Zwiększenie udziału odnawialnych źródeł energii (OZE) w bilansie energetycznym kopalni	Działania w kierunku zmniejszania ilości odpadów i gospodarki obiegu zamkniętego	Wdrażanie rozwiązań technologicznych dostosowujących infrastrukturę kopalni do zmieniających się warunków klimatycznych
CZŁOWIEK-OTOCZENIE-LOKALNOŚĆ			Stabilne, bezpieczne i atrakcyjne miejsce pracy dla wszystkich pracowników	Zwiększenie odsetka pracowników korzystających ze szkoleń i regularnych przeglądów rozwoju umiejętności	Równouprawnienie płci, równość wynagrodzeń, przeciwdziałanie dyskryminacji, a także likwidowanie nierówności i barier społecznych	Zero wypadków z winy pracodawcy, zmniejszenie wskaźnika urazów i czasu pracy utraconego w wyniku urazów	Ochrona, promocja i rozwój tradycji górniczych oraz regionalnych, a także poszerzenie współpracy z regionem	
TURYSTYKA I ZDROWIE			Poprawa zdrowia turystów i kuracjuszy (leczenie chorób układu oddechowego związanych z zanieczyszczeniem powietrza i zmianami klimatu)	Promowanie odpowiedzialnych zachowań wśród turystów, gości, kuracjuszy	Wsparcie lokalnych społeczności i przedsiębiorstw	Dostępność turystyki dla wszystkich grup społecznych, w tym dostępność cyfrowa	Promocja dziedzictwa kulturowego i historycznego	
SOLIDNA ORGANIZACJA			Odpowiedzialne zarządzanie w grupie kapitałowej kopalni z uwzględnieniem wymagań ESG	Doskonalenie etycznych praktyk biznesowych, uwzględniających zaangażowanie interesariuszy	Zapewnienie zgodności z regulacjami ESG w łańcuchu dostaw, promowanie odpowiedzialności społecznej, środowiskowej i etycznej wśród dostawców	Cyfryzacja procesów zarządzania i wzmocnienie procesów cyberbezpieczeństwa	Usprawnienie komunikacji wewnętrznej w grupie kapitałowej	

Górnicza orkiestra podczas Dni Polskich w Pradze

REDAKCJA

195 LAT GÓRNICZEJ ORKIESTRY

Reprezentacyjna Orkiestra Dęta Kopalni Soli „Wieliczka” to... pasja, rodzina, współpraca? Bez wątpienia! Piotr Gawor, Marcin Pływacz, Krzysztof Wołowicz oraz Ewelina i Mateusz Kromka zgodzili się odpowiedzieć na kilka pytań – całkiem poważnych i takich z przymrużeniem oka. Górnicza orkiestra zajmuje ważne miejsce nie tylko w ich zawodowym życiu, ale też w sercach.

Gdybym mógł wybrać dowolne miejsce na świecie na koncert dla orkiestry...

Byłaby to Opera w Sydney w Australii. Miejsce i scena z wielką tradycją, na której nasza górnicza orkiestra z pewnością prezentowałaby się godnie, bo to również wyjątkowe i rozpoznawalne miejsce na ziemi, zupełnie jak nasza kopalnia. **Piotr Gawor**

Monachijskie Theresienwiese podczas corocznego Oktoberfest. Dożynki chmielowe i zarazem jeden z największych festiwalów ludowych na świecie organizowane są od I połowy XIX wieku, podobnie jak sięga historia naszej Salinarnej Orkiestry. **Marcin Pływacz**

Wielki Mur Chiński, tego jeszcze nie było – niech nas widzą też z kosmosu. **Krzysztof Wołowicz**

Miejscowość w której obecnie mieszkamy. Duży koncert, podobny do tego w komorze Warszawa. Miło, gdyby ludzie stąd zobaczyli czym się zajmujemy. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Orkiestra za kolejne 195 lat?

Muzyka orkiestr dętych jest tak uniwersalna i ponadczasowa, że nawet za kolejne 195 lat będzie nadal słyszalna, doceniana i opracowywana. Prawdziwa muzyka powstaje z wnętrza duszy muzyka, a tego żadna sztuczna inteligencja nie jest w stanie podrobić czy zastąpić. **Piotr Gawor**

W najbliższych latach z pewnością rozwijać się będzie sztuczna inteligencja, która w pewnym stopniu sukcesywnie zastępować będzie muzyków. Myślę, że to nieodwracalny proces. Jednak uważam, że w dalszym ciągu tradycyjne orkiestry będą istnieć i nasza Orkiestra dalej będzie kultywować tradycję. Rynek muzyczny jest bardzo obszerny. **Marcin Pływacz**

Poziom orkiestry rokrocznie podnosi się, więc żałuję, że nie poznam przyszłych aranżacji nutowych. Będą na pewno niesamowite, ale i instrumenty będą pewnie mocno się różniły od tych obecnych. Fajnie by było zagrać tu „gościennie” za 195 lat. **Krzysztof Wołowicz**

Jak przez ostatnie 195 lat - w niezmiennym składzie. I koniecznie pod obecną batutą. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Mój ulubiony utwór z repertuaru górniczej orkiestry, to...

Zdecydowanie Can Can Marsz – dzieło ponadczasowe, bezpośrednio kojarzone z orkiestrami dętymi, a w naszym wykonaniu w tempie nie do przecięgnięcia! **Piotr Gawor**

Sakwicka polka. Mam sentyment do tego utworu. Na początku mojej

przygody z muzyką, podczas festiwalu orkiestr dętych w Lasee w Austrii, orkiestra z moich rodzinnych Śleszowic wykonywała ten utwór w ramach wspólnego wykonania wieńczącego to wydarzenie wraz z kilkoma orkiestrami jednocześnie. Zrobiło to na mnie ogromne wrażenie, które dobrze wspominam do dziś. **Marcin Pływacz**

„What a wonderful world”. Lubię takie utwory skłaniające do refleksji. **Krzysztof Wołowicz**

Mateusz: Intrada regionalna (z sentymentu) i Tiger Rag. **Ewelina:** Tiger Rag.

Chciałbym, abyśmy zagrali kiedyś...

Utwory stworzone na rozbudowaną orkiestrę dętą w wydaniu symfonicznym, śladem naszej Narodowej Orkiestry Dętej czy światowych Concert Bandów. **Piotr Gawor**

Jestem od lat wiernym fanem Formuły 1. Chciałbym, abyśmy zagrali kiedyś motyw muzyczny Formula 1 Theme, który został skomponowany przez Briana Tylera. Istnieją aranże na orkiestry dęte. **Marcin Pływacz**

Szeroko rozumianą muzykę rozrywkową. Potencjał orkiestry jest ogromny, jesteśmy w stanie zagrać naprawdę ambitne i zaawansowane utwory. **Krzysztof Wołowicz**

Repertuar dla dzieci. „Krecik, zielony ma berecik”, itp. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Koncert, który zapadł mi w pamięć najmocniej...

Koncert, który zapadł mi najmocniej w pamięci to mój pierwszy koncert z orkiestrą w komorze Haluszką. Był to krótki występ na imprezie firmowej. **Marcin Pływacz**

Koncert w stadninie koni pod Tarnowem. Było bardzo swojsko i klimatycznie. **Krzysztof Wołowicz**

Pod ziemią czy na powierzchni?

Wolę grać pod ziemią, ponieważ nasze komory, Haluszką czy Warszawa, mają wyjątkową akustykę. Dźwięk w solnych ścianach rozchodzi się gładko, nabiera lekkiego echa i ciepłego brzmienia. **Piotr Gawor**

Wolę grać pod ziemią, ponieważ jest to dla mnie wyjątkowe przeżycie. Moimi pasjami są muzyka i górnictwo. Cieszę się, że mam możliwość łączenia tego. Pracuję i gram w Kopalni Soli „Wieliczka”. Na co dzień pracuję pod ziemią, poza wyrobiskami trasy turystycznej. Z przyjemnością zjeżdżam popołudniami lub weekendami pod ziemię, by zagrać koncert w komorach Warszawa, Wisła, Staszic, Haluszką, Michałowice czy Drozdowice. **Marcin Pływacz**

Wszystko ma swoje plusy i minusy. Pod ziemią raczej nie będzie padał deszcz, a na powierzchni nigdy nie będzie tego podziemnego klimatu z „Haluszką” czy „Warszawą”. Każdy koncert jest piękny, kiedy publiczność dopisuje i docenia naszą pracę. **Krzysztof Wołowicz**

Występy pod ziemią mają swój urok ze względu na klimat kopalni, ale najprzyjemniejsze są letnie koncerty w altanie. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Najtrudniejsze w grze na...

...tubie w orkiestrze kopalnianej, jest spakowanie jej do windy. **Piotr Gawor**

W orkiestrze gram na klarnecie, ale nie jest to mój główny instrument – jestem gitarzystą basowym. Mając porównanie i świadomość innego instrumentu, mogę stwierdzić, że nauka gry na klarnecie nie należy do łatwych. Trzeba być bardzo cierpliwym, systematycznym i pracowitym. Nawet gdy opanuje się pewien poziom muzyczny, trzeba regularnie ćwiczyć, żeby go utrzymać i doskonalić. **Marcin Pływacz**

Na puzonie... „To się musi jakoś dać wreszcie wyciągnąć” – pracuję nad tym cały czas. **Krzysztof Wołowicz**

Klarnecie i saksofonie - znalezienie dobrego stroika. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Dobry muzyk orkiestry dętej koniecznie musi...

Regularnie ćwiczyć, patrzeć na dyrygenta, dbać o swój instrument, słuchać i być wrażliwy na grę innych muzyków, uważnie i równo maszerować, mieć wzorowo opracowany swój głos. **Piotr Gawor**

Opanować przede wszystkim grę na swoim instrumencie. Oprócz tego musi umieć grać w grupie, być zgrany z sekcją i całą orkiestrą, słuchać innych muzyków i współpracować z dyrygentem. Musi czytać nuty, zwracać uwagę m. in. na artykulację czy dynamikę. Musi dobrze czuć się zarówno na dużej scenie, jak i w przemarszu. Musi mieć doświadczenie w graniu koncertów z nagłośnieniem i bez. **Marcin Pływacz**

Umieć słuchać i współpracować. Orkiestra to jedna wielka rodzina. **Krzysztof Wołowicz**

Koniecznie musi mieć poczucie rytmu i humoru. Musi lubić „klimat” orkiestry dętej, bo zdecydowanie nie jest on dla każdego. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Wstąpiłem w szeregi orkiestry, ponieważ...

Od dziecka podziwiałem wyjątkowość tego zespołu i miejsca, w jakim najczęściej gra, a także to, że część mojej rodziny była z nią wiele lat

związana i czuję się w obowiązku pielęgnować tę tradycję. **Piotr Gawor**

Krzysztof Wołowicz

Mateusz: Po namowie nauczyciela. **Ewelina:** Brat w niej grał, podobało mi się to i również postanowiłam do niej dołączyć.

Od lat gram w orkiestrach dętych i sprawia mi to radość. Wstąpiłem w szeregi orkiestry w maju 2017 roku, 2 miesiące po tym, jak rozpocząłem pracę w kopalni. **Marcin Pływacz**

Na co dzień pracuję jako...

Nauczyciel w szkole muzycznej oraz dyrygent orkiestr. Ta orkiestra to dla mnie jedna z wielu możliwości realizacji pasji do orkiestr dętych, wspólnego tworzenia lokalnej tradycji, miłego spędzenia czasu po drugiej stronie pulpitu czy instrumentu. **Piotr Gawor**

Jako górnik. Każda orkiestra, w której jestem, to odskocznia od codzienności i spełnianie się w tym, co bardzo lubię. **Krzysztof Wołowicz**

Mateusz: Handlowiec. **Ewelina:** Sprzedawca. **Ewelina i Mateusz Kromka:** Orkiestra jest dla nas czymś więcej, niż tylko co tygodniowymi próbami i koncertami. Tutaj się poznaliśmy... a później orkiestra zagrała na naszym ślubie.

Na co dzień pracuję jako osoba dozoru w Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. Granie w orkiestrze jest dla mnie pasją. **Marcin Pływacz**

Ulubiona impreza bądź wydarzenie, na którym gramy...

Obchody świąt państwowych oraz duże koncerty dla szerokiej publiczności pod ziemią. **Piotr Gawor**

Oczywiście Barbórka. Jest to zawsze niepowtarzalna impreza o wyjątkowym klimacie. To trzeba po prostu przeżyć. **Krzysztof Wołowicz**

Zdecydowanie letnie koncerty w altanie. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Koncert Noworoczny w podziemiach Kopalni Soli „Wieliczka”. **Marcin Pływacz**

Wymarzony artysta bądź zespół, z którym chciałbym, abyśmy kiedyś zagrali...

Jedna z gwiazd związanych z muzyką dętą, np. Golec uOrkiestra czy międzynarodowi dęci soliści z rodziny lowbrass, tacy jak Steven Mead czy Oystein Baadsvik. **Piotr Gawor**

Phil Collins. **Krzysztof Wołowicz**

Kuba Badach. **Ewelina i Mateusz Kromka**

Zdecydowanie Mnozil Brass. Myślę, że dla każdego z orkiestrantów czy słuchaczy byłoby to coś wyjątkowego. **Marcin Pływacz**

CZEKAJĄ NA WŁASNY DOM

Obecnie w Schronisku dla Bezdomnych Zwierząt w Krakowie przebywa 227 psów i 151 kotów, a każdy z nich czeka na własny dom!

Pomimo tego, że pracownicy i wolontariusze robią wszystko, żeby zwierzęta czuły się w schronisku jak najbardziej komfortowo, nic nie zastąpi im prawdziwego opiekuna, który obdarzy je troską i miłością.

Kinga Osuch
Krakowskie Towarzystwo Opieki
nad Zwierzętami

One odwzajemnią się bezwarunkowym oddaniem i przyjaźnią! Wśród wielu osób panuje przekonanie, że w takich placówkach mieszkają zwierzęta z traumą, po przejściach. Oczywiście są i takie, ale pracuje z nimi behawiorysta i wolontariusze – one odwzajemniają się merdającym ogonkiem i zaufaniem do człowieka. Prawda jest taka, że każdy znajdzie zwierzę odpowiednie do swojego charakteru, trybu życia i temperamentu – pracownicy chętnie pomogą i doradzą w wyborze. Procedura adopcji nie jest skomplikowana – wystarczy wypełnić ankietę oraz odbyć dwa spacerki zapoznawcze z wybranym pieskiem. Przy drugim spacerze, jeśli wszystko pójdzie gładko, piesek może jechać już do nowego domu. W przypadku

adopcji poza Kraków, konieczna jest jeszcze kontrola przedadopcji inspektora KTOZ. Jej termin jest ustalany z potencjalnymi adoptującymi. W przypadku adopcji kota, oczywiście nie trzeba odbywać spacerów. Jeśli więc rozważacie adopcję, zapraszamy na Rybną 3 w Krakowie! Na początek przedstawiamy Wam Simbę:

SIMBA P 79/04/25

Simba jest młodym, dość spokojnym psiakiem. Bywa nieufny do obcych osób, ale gdy kogoś pozna, chętnie przychodzi, nastawia się do głaskania. Na widok opiekunów podskakuje radośnie, nie mogąc doczekać się wspólnego spaceru. Po wcześniejszym zapoznaniu może zamieszkać z innym pieskiem. Został oddany do schroniska z powodów osobistych właściciela.

Na osobę, której Simba skradnie serce i która postanowi tego psiaka adoptować, czeka upominek od Kopalni Soli „Wieliczka”.

WIESŁAW JASIŃSKI

Jego donośny głos odbijał się od solnych ścian potężnym echem. Wprost tryskał dobrym humorem, zarażając ludzi wokół entuzjazmem do pracy i do życia. Niejeden turysta, który przyjeżdżał do kopalni kolejny raz, dopytywał o przewodnika Wiesława Jasińskiego i przekazywał pozdrowienia. Dziś z wielkim smutkiem musimy napisać: Wieśka już z nami nie ma. Odszedł na wieczną szychtę w wieku 79 lat.

Wiesław Jasiński był długoletnim pracownikiem kopalni oraz znakomitym przewodnikiem po Trasie Turystycznej oraz podziemnej ekspozycji Muzeum Żup Krakowskich. Kursanci ustawiali się w kolejkach, by pierwsze przewodnickie szlify zdobywać pod okiem Wieśka. Był postacią wyrazistą, charakterną, ale też człowiekiem życzliwym, obdarzonym poczuciem humoru.

Marian Leśny, Prezes Zarządu Kopalni Soli „Wieliczka” S.A. wspomina: - To był wyjątkowy człowiek. Profesjonalny, oddany kopalni. Wytyczał standardy w obsłudze turystów. Chętnie angażował się w nowe projekty i przedsięwzięcia, i zawsze wnosił do nich coś od siebie: doświadczenie, wiedzę, trafne obserwacje. Obdarzony charyzmą należał do przewodników lubianych i poważanych. Turyści pytali o niego, pozdrawiali, najmłodszy zwiedzający wprost przepadał za nim.

Wiesława zapamiętamy również jako Skarbnika. Dołożył starań, by ku radości najmłodszych gości kopalni, wskrzesić tę legendarną postać. Wcielał się w Skarbnika z zapałem i oddaniem, nadając życie legendzie. W jednej z „Solank” pisał: - Wydarzyło się tak, że na otwarcie sezonu turystycznego w 1995 r. ukazał się turystom jako żywy duch kopalni – Skarbnik, który w towarzystwie św. Kingi i krasnali uatrakcyjnił zwiedzanie podziemnej trasy turystycznej. Skarbnik nie wystąpił przed turystami jako niema zjawia, ale także do nich przemówił.

Joanna Pawlik, córka Wiesława mówi tak: - Tata uwielbiał Skarbnika. Stawał się tą postacią całym sercem. Bardzo profesjonalnie podchodził do swojej pracy, cieszył się nią, lubił oprowadzać po kopalni dzieci. Pamiętam, że dostał sprowadzony ze Stanów Zjednoczonych strój św. Mikołaja i potem „mikołajował” najmłodszym w kopalni i wśród znajomych.

Wiesław Jasiński miał serce na dłoni, ale potrafił też tupnąć nogą. Był znakomitym organizatorem, przed laty zakładowych wycieczek i kolonii, potem zaś doskonale radził sobie z grupami turystów czy uczestników podziemnych wydarzeń. Nie bał się mówić do ludzi. Nie tylko z rymem i żartem, ale nade wszystko z wiedzą o zabytkowej kopalni.

- Uczynny, pełen zapału do pracy, skromny. To był naprawdę bardzo

dobry człowiek, pomocny, uczciwy i z wielkim sercem, i talentami - zauważa **Renata Michalik** z Oddziału Organizacji Ruchu Turystycznego Kopalni Soli „Wieliczka” Wsparcie. - Potrafił pisać i mówić wierszem. Piosenki na comber były autorstwa Wieśka. Przed emeryturą wraz z innymi pracownikami z kopalni został przeniesiony do Trasy Turystycznej. Miał super podejście do dzieci. Nie pamiętam, aby się żalił, narzekał.

Wiesław Jasiński należał do grona osób, które, zdawało się, zawsze w kopalni będą. Nie znikną wraz z upływem czasu, bo przecież tworzą to miejsce, nadają mu koloryt, klimat. - Z Wieśkiem znałem się od kiedy zacząłem oprowadzać grupy dziecięce w dawnym Dziale Organizacji Imprez, ale tak naprawdę od momentu, kiedy zostałem naczelnym „Soliludkiem”. Był taki czas, że większość Solilandii robiliśmy tylko we dwoje. Wtedy przygotowywałem się do pisania pracy

magisterskiej z psychologii rozwojowej i miałem taki pomysł, aby jej temat poświęcony był sposobom oprowadzania dzieci po kopalni. Poza pomysłem nie miałem jednak specjalnie wyobrażenia jak się za to zabrać, aż do momentu, kiedy poznałem Wieśka i jego „sposób na dzieci”. Przecież on był genialny! - podkreśla **Dominik Krysa**, Koordynator ds. Sprzedaży i Organizacji Kopalni Soli „Wieliczka” Turystyka. - Miał jednocześnie podejście ojcowskie, wychowawcze, dydaktyczne i pedagogiczne. Potrafił głosem modulować emocje, mówić wierszem „na zawałowanie”, a jak opowiadał legendę, to słuchało się jej niczym w dobrym teatrze - i mówię to ja, gdy słyszałem tę legendę już kilkaset razy - zawsze robiła na mnie wrażenia w wykonaniu Wiesława. Wiesiek generalnie na nikogo się nie złościł, dla wszystkich był uprzejmy. Mówił zdrobniale, uspakajająco: „złotko”, „kochanie” „skarbeńku”,

do tego artykułując to w niezwykle potulny, uspakajający sposób. Takim manewrem gasił wszelkie konflikty i w efekcie na niego także nikt nigdy się nie gniewał. Prywatnie jednak potrafił się irytować i gdy coś nie szło po jego myśli, miał kultowe powiedzenie: „rób jak chcesz, mnie już niedługo nie będzie” - mówił tak od 15 lat, aż w końcu go naprawdę nie ma...

Redagują dla Was:

Anna Włodarska
Magdalena Kot

Wydawca

Kopalnia Soli „Wieliczka” S.A.
tel.: 12 278 73 82

solanka@kopalnia.pl
www.kopalnia.pl www.kopalniawieliczka.eu
f Solanka Kopalni Soli „Wieliczka”

Zdjęcia

M. Damska, R. Tatimir, R. Stachurski, P. Musiał,
A. Włodarska, A. Wolańska, T. Adamek, P. Król,
P. Kurowski, A. Miklas, I. Rozwadowski, H. Pudlik,
KTOZ arch. Kopalni Soli „Wieliczka”